

el governador militar i polític de la plaça, Fernando de Alcozer, president del consistori municipal, el jutge de primera instància amb el seu escrivà, Joan Jovaní, l'ecònom de la parròquia, Mn. Joan Bta. Guarch, i el síndic del Comú de la vila, Josep Rocafort. En fer l'inventari i començar per la custòdia, van observar l'existència al peu del vericle d'una inscripció que van considerar injuriosa i, pel capbaix, inconvenient i impròpia del lloc on era. La inscripció era aquesta: "*Los enemigos de Dios y del Rey robaron sacrílegament las ricas y numerosas alajas de la Iglesia Arciprestal de Morella y su preciosísima custodia en Mayo de 1823, y los devotos y piadosos Morellanos la dedicaron esta en Junio de 1827 por los impulsos y Pastoral protección del Excelentísimo e Illmo. Señor Dn. Vitor Sáez, dignísimo Obispo de Tortosa*".

Així mateix, al peu de la piràmide que sostenia el vericle hi havia unes lletres inicials majúscules, el significat de les quals era ignorat i, posades formant cercle, hom no sabia on començava i acabava la inscripció, però sospitaven que els seu sentit era també impropí. Les lletres inicials eren aquestes: "E.O.M.B.C.P.C."⁹⁰

El 23 d'abril, Fernando de Alcozer, governador militar i polític de la plaça i president de l'Ajuntament de Morella, tot al·ludint a la certificació anterior, comunicà oficialment al governador eclesiàstic de la diòcesi, el canonge Damián Gordo Sáez, nebot del bisbe Víctor Damián Sáez, el seu disgust i la més ferma protesta per la inscripció que figurava al peu de la custòdia morellana i urgia de l'autoritat diocesana l'ordre de treure-la puix la considerava falsa, ofensiva i impròpia del lloc on era incisa. Denunciava així el fet el governador Alcozer: "*La primera alaja que se presentó al Inventario fue el Viril de dicha Arciprestal, cuya elegante construcción y trabajo nos hizo fixar en él la atención, y observamos en el exsergo de su pedestal había gravado un letrero que leído le allamos según expresa la adjunta certificación. V. S. S. pueden conocer que los Españoles del año 23 no eran ni enemigos de Dios ni del Rey, pues muchos de los que entonces defendieron la causa de la Libertad ocupan hoy los primeros destinos con aplauso de la Nación, y V. S. S. mismos ocupan un pueblo que es mandado por uno de los Iltres. Gefes que también mandó entonces ese mismo Principado.(...) Sería, pues, preciso estar destituido de toda razón para que nos persuadiéramos hoy día que aquellas personas, verdaderos defensores entonces y después mártires de su deber y de la Patria, fueron enemigos de Dios y del Rey, y además sacrilegos como expresa la citada leyenda, y con más prudencia diremos nosotros que fue dictada por el calor de paciones exsaltadas por espíritu de partido, separándose su Autor, sea quien fuere, aunque parece ser D. Vitor Sáez, de la dulzura y umildad de su Divino Maestro Nuestro Redentor Jesucristo.⁹¹ (...) Los Liberales no hemos sido, ni somos, ni seremos nunca herejes,*

⁹⁰ AHDTo, Lligall II de la custòdia de Morella. Any 1836. Document estès en paper oficial que mostra en les aigües l'escut d'Espanya amb el camp dividit en quatre quarts amb castell i lleó oposats dos a dos, flanquejat de rams de llorer i sobremuntat d'una corona reial. El paper va marcat amb el "Sello de Oficio. 4 Mrs. Año 1836" i l'escut reial centrat per les flors de llir, acompanyat de la llegenda: "Isabel II P. L. G. D. Dios Reina de España y de las Ind. 1836".

⁹¹ La denúncia del governador Alcozer resulta especialment dura si tenim en compte que l'acusació que fa contra el bisbe Víctor Damián Sáez l'expressa al qui era nebot carnal d'aquest, fill d'una seva germana, el canonge Damián Gordo Sáez, futur bisbe de Tortosa a la mort del seu oncle.